

วารสารกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2552

mots

นายชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนมาเชียลอาร์ตเกมส์ ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 (ครั้งที่ 6/2552) เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 2 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ

นายชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับ นายธีระ วงศ์สมุทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงนามในโครงการความร่วมมือพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2552 ณ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ

นายชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นำ “น้องนก” นพวรรณ เลิศชีวกานต์ นักเทนนิสเยาวชนหญิงของไทย ที่ได้รางวัลชนะเลิศการแข่งขันเทนนิสรายการ แกรนด์สแลมวิมเบิลดัน ระดับเยาวชนหญิง ทั้งประเภทเดี่ยวและประเภทคู่ เข้าพบ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2552 ณ ห้องสีม่วง ทำเนียบรัฐบาล

วารสารกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2552

เจ้าของ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

คณะที่ปรึกษา

นายชุมพล ศิลปอาชา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นางสาวศศิธารา พิชัยชาญณรงค์

ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นายทินกร นามบุญจิตต์

รองปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นายปริดี โชติช่วง

รองปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นายทวนชัย ลมูลสว่าง

ผู้ตรวจราชการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นายเสกสรรค์ นาควงศ์

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

นายสมบัติ ครูพันธ์

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ

นายสมพงษ์ ชาดะวิทย์

อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา

นางสาวเพ็ญสุดา ไพธอร่าม

รองผู้อำนวยการด้านนโยบายและแผน

รักษาการ ผู้อำนวยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นายกนกพันธุ์ จุลเกษม

ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย

พล.ต.ต.อดิศักดิ์ งามจิตสุขศรี

ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว

คณะกรรมการจัดทำวารสารกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นายภูมิพิชญ์ เล็กแดงอยู่

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

นายยศศักดิ์ สาริบุตร

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

นางนภาพร โคมปรังค์

ผู้ตรวจสภภายในกระทรวง

นางสุพิทย์ วีระใจ

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นายเนเร เหล่าวิชยา

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ สป.

นายชลอ สดคมขำ

หัวหน้ากลุ่มนิติการ สำนักบริหารกลาง สป.

นางสาวศศิธา แดงตาต

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มวิเทศสัมพันธ์ สป.

นางจิรกร สาดราภัย

หัวหน้ากลุ่มการคลังและพัสดุ สำนักบริหารกลาง สป.

นางชัชวราภรณ์ แก้วเรียน

หัวหน้ากลุ่มประชาสัมพันธ์ สป.กก.

นายชนินทร์ เพ็ชรศรี

นายช่างพิมพ์ ชำนาญงาน

นางสาวณิลบล ทิพย์อาสน์

นักประชาสัมพันธ์ ชำนาญการ

นายชวลิต อินทรพงษ์

เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษา

CONTENTS

ภาพปก พระพุทธรูปเขาชีจรรย์ ปกหน้า

ภาพข่าวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยว

และกีฬา ปกหน้าใน

บทนำ

- Contents/ คุยกับบก. 1

เรื่องต่อจากปก

- ตามรอยในหลวงในโครงการ "เปิดทองหลังพระ"

ณ วัดญาณสังวราราม 2-10

บทความท่องเที่ยว

- ล่องใต้เที่ยวเขื่อนรัชชประภา 11-13

บทความกีฬา

- ประวัติกีฬาเรือยาวประเพณี 14-21

บทความนันทนาการ

- การละเล่นพื้นเมือง 22-28

กฎหมายน่ารู้

- นิยามคำสำคัญทางกฎหมาย 29-32

ภาพข่าวผู้บริหารของกระทรวงการท่องเที่ยว

และกีฬา ปกหลังใน

หน่วยงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปกหลังนอก

คุยกับบก.

วารสารกระทรวงฯ ฉบับนี้ขอนำเสนอบทความตามรอยในหลวงในโครงการ "เปิดทองหลังพระ" ณ วัดญาณสังวราราม ซึ่งเป็นหนึ่งใน 19 โครงการ วัดคู่ประเทศเพื่อให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ได้มีโอกาสสัมผัสแหล่งท่องเที่ยวและเรียนรู้แนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชวงศ์ ผ่านโครงการพระราชดำริ ซึ่งทุกโครงการล้วนมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและเป็นทางออกของประเทศไทยได้ในอนาคต ทั้งนี้เพื่อเป็นการร่วมเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษาในปีพ.ศ. 2550

ติดตามด้วยการล่องใต้ไปเที่ยวเขื่อนรัชชประภา หรือเขื่อนเชี่ยวหลาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการสร้างเขื่อนกันลำนํ้าและหุบเขาจึงก่อเกิดเป็นธรรมชาติที่สวยงามเป็นที่แปลกตาตื่นใจทั้งหน้าผา ยอดภูเขา หลากๆ ลูกเรียงรายอย่างงดงาม หรือที่กล่าวขานกันว่าเป็น "กุ้ยหลินเมืองไทย" จากท่องเที่ยวแล้วมาบทความกีฬา ซึ่งในช่วงนี้เข้าหน้าฝนแม่น้ำลำคลองเต็มไปด้วยน้ำหลากเหมาะแก่การแข่งขันเรือยาวประเพณีของไทยเราซึ่งมีมาช้านาน จะดูการแข่งขันให้สนุกจะต้องรู้ประวัติความเป็นมาอ่านดูได้ในฉบับนี้และการละเล่นพื้นบ้านเพลงพื้นเมือง ที่นับวันจะหาชมได้ยากแล้วในทุกวันนี้ในบทความนันทนาการ สุดท้ายจะขาดเสียมิได้ในการดำเนินชีวิตทุกวันนี้น่าต้องอ่านกฎหมายน่ารู้ ในหัวข้อ "นิยามคำสำคัญทางกฎหมาย" แล้วพบกันฉบับหน้า.

...ด้วยความปรารถนาดีจาก ...

คณะกรรมการจัดทำวารสารกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตามรอยในหลวงในโครงการ 'เปิดทองหลังพระ' ณ วัดญาณสังวราราม

เมื่อปี 2519 นายแพทย์ขจร และ คุณหญิงนิธิวดี อันตระกูล พร้อมด้วยบุตรธิดา ได้ถวายที่ดินแด่สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร ที่ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 2 ครั้ง เนื้อที่ประมาณ 300 ไร่เศษ ต่อมา คณะผู้ริเริ่มสร้างวัดได้ร่วมกันจัดซื้อที่ดินที่ติดต่อเขตวัดถวายเพิ่มเติมอีกประมาณ 60 ไร่เศษ รวมเป็นเนื้อที่ดินทั้งหมด 366 ไร่ 2 งาน 11 ตารางวา เพื่อขอให้สร้างวัด และขอใช้ชื่อว่า "วัดญาณสังวราราม" สมเด็จพระญาณสังวรได้รับถวายที่ดินแล้ว ก็ได้ดำเนินการสร้างวัดมาโดยลำดับ

วัดญาณสังวราราม ได้รับอนุญาตให้สร้างเป็นสำนักสงฆ์ญาณสังวราราม เมื่อปี พ.ศ. 2520 เป็นวัดญาณสังวราราม โดยสมบูรณเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2523 และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา โดยพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ 25 มีนาคม 2525 (พระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 99 ตอนที่ 43)

ในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2529) วัดญาณสังวรารามมีเนื้อที่รวมทั้งหมด 366 ไร่ 2 งาน 11 ตารางวาไม่รวมถึงพื้นที่

ตามโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ประมาณ 2,500 ไร่ มีพระภิกษุจำพรรษา 47 รูป สามเณร 10 รูป อุบาสกอุบาสิกา 15 คน โดยมี พระอรรถกิจโกศล (อภิล อภิล) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัด บวรนิเวศวิหาร เป็นเจ้าอาวาสและมีพระครูนิเทศธรรมจักร์ (ทอง จาครโต) ประธานุกรรมในสมเด็จพระญาณสังวร เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส มีหม่อมราชวงศ์จำลอง นพวงศ์ เป็นไวยาวัจกร

การสร้างวัดญาณสังวราราม มีจุดมุ่งหมายให้เป็น สำนักปฏิบัติ คือ เน้นทางด้านสมถะและวิปัสสนาและ เพื่อให้เป็นที่ประโยชน์แก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ ใน ทางการศึกษาอบรมพระธรรมวินัย รวมทั้ง เพื่อให้เป็นที่ ยังประโยชน์ในการบำเพ็ญเนกกุศลต่าง ๆ ด้วย

การวางผังแผนที่และรูปแบบในการสร้างวัดนั้น ได้กำหนดพื้นที่เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยโดย แบ่งออกเป็น 4 เขต คือ

เขตที่ 1 เขตพุทธาวาส เป็นสถานที่ตั้งปูชนียสถาน โบราณวัตถุ มีอุโบสถพระบรมธาตุเจดีย์มหาจักรีพิพัฒน์ มหามณฑปพระพุทธบาท ภาปร.สก. ศาลาอเนกกุศล สว.กว. และมวก.สธ. เป็นต้น

เขตที่ 2 เขตสังฆาวาส แบ่งเป็นสองพื้นที่ คือ พื้นที่ส่วนล่างและพื้นที่ส่วนบน ประกอบด้วยพื้นที่เขา สีโอนและเขาชีจรรย์ และทั้ง 2 พื้นที่ ใช้เป็นสถานที่ ก่อสร้างเสนาสนะกุฏิน้อยใหญ่ เป็นที่อยู่อาศัยของ พระภิกษุ สงฆ์ สามเณร เป็นต้น

เขตที่ 3 เขตราชาวาส เป็นสถานที่โครงการ พระราชดำริ มี เรือนรับรอง อ่างเก็บน้ำเพื่อการเกษตรกรรม โรงพยาบาล ศูนย์การฝึกอบรมพิเศษ วนอุทยาน บริเวณ อนุรักษ์สัตว์ป่าและป่าไม้ เป็นต้น

เขตที่ 4 เขตอุบาสกอุบาสิกา เป็นสถานที่ ตั้งศาลาโรงธรรม ที่พักอาศัยของบรรดาพุทธศาสนิกชน ผู้มาอยู่ประพฤติธรรม รักษาศีลฟังธรรม ปฏิบัติจิต ภาวนา เป็นต้น

เนื่องจากวัดญาณสังวราราม สร้างขึ้นในสมัย กรุงรัตนโกสินทร์ ครบ 200 ปี แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ อันเป็นสมัยที่ยอมรับทั่วไปว่า ความร่มเย็นเป็นสุขของ ไทย เกิดแต่พระบุญญาธิการแห่งองค์สมเด็จพระภัทรมหาราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยแท้ และสืบเนื่องต่อไปถึงพระมหากษัตริย์คุณยิ่งใหญ่ใน

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และ สมเด็จพระบรมกษัตริยาธิราชเจ้าอีกสองพระองค์ พระผู้ทรงไทยให้กลับเป็นไท สมัยที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกับ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ คือ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสินกรุงธนบุรีมหาราช

ด้วยความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณแห่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระมหากษัตริยาธิราชเจ้า ทั้งสามพระองค์ ตลอดทั้งสมเด็จพระบรมกษัตริยาธิราชเจ้า แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ทุกองค์ คณะผู้สร้างวัด ญาณสังวราราม ในความอุปถัมภ์ของสมเด็จพระญาณสังวร จึงร่วมกับประชาชนชาวไทยสรรสร้างสิ่งอันเป็นปูชนีย ที่สำคัญที่สุดของวัดญาณสังวราราม ขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นส่วนเพิ่มพูนพระราชกุศลราศีและเพื่อ น้อมเกล้าฯ เทิดพระเกียรติ ดังนี้

1. อุโบสถ ขนาดกว้าง 13.30 เมตร ยาว 21.00 เมตร สร้างน้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเจ้าตากสิน กรุงธนบุรีมหาราช โดยดัดแปลงจากแบบพระอุโบสถเก่า คณะรังษี วัดบวรนิเวศวิหาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์

เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2523

ด้วยพระมหากษัตริย์คุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระมหากษัตริย์รับคำกราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทรงตัดลูกนิมิตอุโบสถ ทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และทรงวางศิลาพระฤกษ์พระบรมธาตุเจดีย์มหาจักรีพิพัฒน์ ในวันศุกร์ที่ 30 เมษายน 2525 พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระมหากษัตริย์คุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม ที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ เช่น ทรงเป็นองค์ประธานฝ่ายวัดญาณสังวราราม การที่ทรงพระราชทานที่ยิ่งใหญ่เกินค่าของทรัพย์สินอันหาค่ามิได้ทั้งหลายทั้งปวง

2. พระพุทธปฏิมาประธานประจำอุโบสถ ได้รับการถวายพระนามว่า “สมเด็จพระพุทธญาณนเรศวร” สร้างน้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีขนาดประมาณองค์พระพุทธรูปชินสีห์ในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร หน้าพระเพลา 5 ศอก 1 คืบ 7 นิ้ว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน

ทรงเททองหล่อ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2523 ณ บริเวณมณฑลพิธีหน้าพระอุโบสถเก่าคณะรังษี วัดบวรวิหาร

3. พระบรมธาตุเจดีย์มหาจักรีพิพัฒน์ สร้างน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และพระบรมราชวงศ์จักรี มีฐานกว้าง 39.00 เมตร สูง 39.00 เมตร และได้เริ่มดำเนินการสร้างมาตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2524 ชั้นล่างเป็นห้องโถงใหญ่ เพื่อการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ ชั้นที่สองประดิษฐานพระเจดีย์ทองบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ โดยมีชนวนจากพื้นปฐพีถึงที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ด้านนอกชั้นที่สามมีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญ 3 องค์ คือ พระภปร.ด้านหน้า พระไพบีนาศ (ด้านขวาของพระภปร.) และพระชินราชสีหศาสดา (ด้านซ้ายของพระ ภปร.) ส่วนชั้นที่ 2 เป็นซุ้มตราพระมหาจักรีซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงอันเชิญขึ้นประดิษฐานเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2528

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2525

พระบรมธาตุเจดีย์มหาจักรีพิพัฒน์ มีความหมายว่า “พระเจดีย์บรรจุพระบรมธาตุเพื่อความพัฒนาสถาพรแห่งพระมหาจักรีบรมราชวงศ์” น้อมเกล้าฯ ถวายพระบรมราชวงศ์จักรี มีพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เป็นองค์ปฐม และสมเด็จพระภัทรมหาราชพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร รัชการที่ 9 เป็นองค์ปัจจุบัน

4. พระมหามณฑปพุทธบาท ภาปร.สก. มีขนาดกว้าง 9.00 เมตร สูง 33.00 เมตร ปรารภสร้างด้วยความซาบซึ้งในพระคุณของพระพุทธเจ้า และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งยิ่งใหญ่พันพรรณา เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ก็ได้ทรงพระมหากรุณาพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อันเชิญพระปรมาภิไธยย่อ ภาปร. และพระนามาภิไธยย่อ สก. ประดิษฐานที่องค์พระมหามณฑป ทั้งยังได้ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หม่อมราชวงศ์มิตราภรณ์ เกษมศรี เป็นผู้ออกแบบ

พระมหามณฑปพุทธบาทนี้ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างบนพื้นที่ยอดเขา (เขาดินเดิม) เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

2 ชั้น ทรงมณฑป ชั้นล่างแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นที่อยู่อาศัยของสงฆ์ ตอนที่ 2 เป็นถ้ำเก็บน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค ชั้นบนเป็นส่วนของอาคารที่จะประดิษฐานรอบพระพุทธรูปองค์พระมณฑปประดับด้วยโมเสสสีทองจรรยยอด ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานโมเสสสีทอง ซึ่งรื้อมาจากการบูรณะปฏิสังขรณ์ พระเจดีย์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม บริเวณพื้นองค์มณฑปปูด้วย หินแกรนิตไทย กำแพงแก้วทำหินล้างสีขาว รวบบันไดพญานาคขึ้นลงมณฑปประดับด้วยกระเบื้องเคลือบเกล็ดพญานาคสีขาว ชั้นบันได 200 ขั้นปูด้วยหินแกรนิตไทย ช่วงล่างของบันไดพญานาคสร้างศาลาทรงไทย 2 หลัง เพื่อประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญองค์ใหญ่ 2 องค์ พื้นที่จากเชิงเขาถึงบริเวณสร้างมณฑปพระพุทธรูป มีประมาณ 35 ไร่เศษ โปรดเกล้าฯ ให้อนุรักษ์ธรรมชาติเดิมไว้ และโปรดเกล้าฯ ให้ปลูกต้นไม้สำคัญทางพระพุทธศาสนาให้เต็มพื้นที่จากส่วนที่มีอยู่แล้วและรอบบริเวณเขาชั้นล่าง โปรดเกล้าฯ ให้สร้างถนนลาดยาง พร้อมน้ำฝนให้ไหลลงสู่บ่อพักน้ำทั้งหมด ส่วนน้ำที่ล้นไหลไปจากบ่อที่เก็บไว้ก็จะเป็นเหตุทำให้พื้นที่ชุ่มชื้นด้วยน้ำ ต้นไม้ที่ปลูกไว้ก็จะเจริญงอกงาม

ตามธรรมชาติ

ศิลาที่สลักรอบพระพุทธรูปนี้เป็นหินแกรนิต มีขนาดกว้าง 1.70 เมตร ยาว 2.00 เมตร หนา 2.90 เมตร มีน้ำหนักประมาณ 35 ตัน ได้นำมาจากป่าสวนยาง ช้าง วัดชากไทย จังหวัดจันทบุรี บริษัทวิศวโยธยา (เขาชีจรรย์)

จำกัด จัดถวาย ได้รับความอนุเคราะห์การขนส่งจากผู้บัญชาการฐานทัพเรือสัตหีบจากจังหวัดจันทบุรีมาถึงวัดญาณสังวราราม ส่วนการนำหินขึ้นประดิษฐาน ณ มณฑปพระพุทธรูปนั้น กรมชลประทานเป็นผู้ดำเนินการ เจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร มอบหมายให้อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ออกแบบแกะสลักและควบคุมการแกะสลักจนแล้วเสร็จเป็นรองพระพุทธรูปคู่ พร้อมทั้งพระสาวก 80 องค์ ลงปิดทองงามตระการตาอย่างยิ่ง

พลับพลารับเสด็จฯ ซึ่งสร้างขึ้นด้วยการใช้ต้นมะพร้าวเป็นเสา โครงหลังคาไม้มุงแฝก ให้เป็นพลับพลารับเสด็จชั่วคราว สมัยเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาพระฤกษ์สร้างพระมณฑปพระพุทธรูป ภปร.สก. และทรงปฏิบัติพระราชกิจตามโครงการพระราชดำริ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2527 ซึ่งอยู่ด้านทิศตะวันออกของมณฑปชำรุดไปตามสภาพ จึงสร้างศาลาทรงไทยแบบจตุรมุขไว้ ณ ที่พลับปลาเดิม เพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณที่ทรงโปรดพระราชทานแก่วัดญาณสังวรารามสืบต่อไป

พระมหามณฑปพระพุทธรูป ภปร.สก. สร้างน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระผู้ทรงพระมหากษัตริย์คุณล้นกระหม่อมต่อพสกนิกรทุก

หมู่เหล่าโดยแท้

5. ศาลาอเนกกุศล สว.กว. สร้างเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กชั้นเดียว กว้าง 17.00 เมตร ยาว 31.00 เมตร น้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ และสมเด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาพระฤกษ์ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2526 ใช้เป็นศาลาฉัน

6. พระพุทธปฏิมา อปร.มอ. ประจำศาลาอเนกกุศล สว.กว. สร้างน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 แห่งพระมหากษัตริย์บรมราชวงศ์ และสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้อัญเชิญพระปรมาภิไธยย่อ “อปร.” ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล และพระนามภิไธยย่อ “มอ.” ในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกนาถ ประดิษฐานที่ผ้าทิพย์ “อปร.มอ.” เป็นพระปางสมาธิแบบพระ ภาปร. หน้าพระเพลา 5 ศอก 1 คืบ 8 นิ้ว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงเททองหล่อ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2526 ณ บริเวณมณฑลพิธีหน้าอุโบสถคณะรังษี วัดบวรนิเวศวิหาร

7. ศาลาอเนกกุศล มวก.สธ. มีขนาดกว้าง 17.40 เมตร ยาว 21.00 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น ชั้นล่างแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 จัดเป็นห้องเก็บวัสดุ ตอนที่ 2 ซึ่งอยู่ใต้ฐาน

รูปสี่พระพุทธรูปไพฑูริยา จัดเป็นถังเก็บน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค ตอนที่ 3 จัดเป็นห้องเรียนพระปริยัติธรรมและห้องสมุดวัด ขึ้นบนพื้นปูหินอ่อนไทย เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไพฑูริยาใช้เป็นที่พักผ่อนทำวัตรค่ำ อบรมกัมมัฏฐาน เจริญจิตภาวนา เป็นต้น

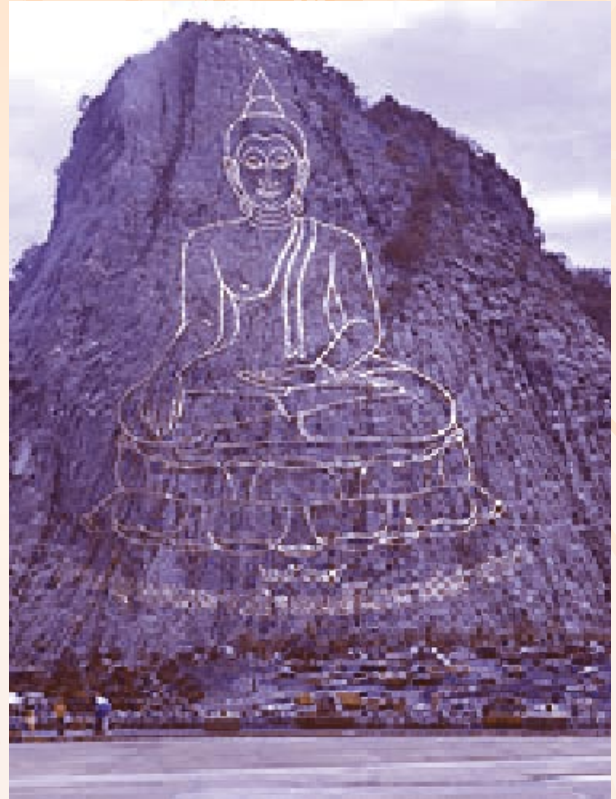
สร้างน้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหจักรยัตินันท์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางศิลาฤกษ์เมื่อ 7 พฤษภาคม 2527

8. พระพุทธรูปไพฑูริยา น้อมเกล้าฯ ถวายพระราชกุศลสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ประจำศาลาอเนกกุศล มวก.สธ. หน้าพระเพลา 4 ศอก 1 คืบ 8 นิ้ว เป็นพระจำลองแบบพระพุทธรูปไพฑูริยา ซึ่งประดิษฐานอยู่ที่ชั้นสามพระเจดีย์ไพฑูริยา วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงเททองหล่อ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2527 ณ บริเวณมณฑลพิธีหน้าพระอุโบสถคณะรังษี วัดบวรนิเวศวิหาร และต่อมาได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเททองหล่อพระพุทธรูปปางรำพึง มวก. และพระพุทธรูปปางนาคปรก สธ. ประดิษฐานไว้ที่ฐานชุกชีพระพุทธรูปไพฑูริยา ด้านขวาซ้ายที่ศาลาอเนกกุศลด้วย

9. ศาลาท่าน้ำทำวัตรพระมหาราช พุทธบัณฑิต กว้าง 14.00 เมตร ยาว 24.00 เมตร เป็นอาคาร

สถาปัตยกรรมประจำชาติของแต่ละชาติ ซึ่งต่างได้จัดสรรงบประมาณมาก่อสร้างศาลานานาชาติ และอีกอย่างหนึ่งเรียกว่า “ศาลามังกรเล่นน้ำ” ศาลาดังกล่าวตั้งอยู่บริเวณอ่างเก็บน้ำคลองบ้านอำเภอ มีรูปมังกรเล่นน้ำเป็นสัญลักษณ์ประจำศาลาแต่ละชาติ ซึ่งมีความหมายว่า น้ำพระราชหฤทัยอันเปี่ยมด้วย พระมหากรุณาธิคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อมแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีต่อพสกนิกรทุกหมู่เหล่า ศาลามังกรเล่นน้ำทั้งหมด 6 ชาติ รวม 7 ศาลา คือ

1. ศาลาไทยล้านนา และศาลาไทยภาคกลาง ของชาติไทย

2. ศาลาจีนนอก ของชาติสิงคโปร์

3. ศาลาจีนใน ของพสกนิกรชาติไทย

4. ศาลาญี่ปุ่น ของชาติญี่ปุ่น

5. ศาลาฝรั่ง ของชาติสวิตเซอร์แลนด์

6. ศาลาอินเดีย ของชาติอินเดีย

การก่อสร้างศาลานานาชาติ สมเด็จพระญาณสังวร ได้วางศิลาฤกษ์สร้างศาลาไทยล้านนาเป็นหลังแรก เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2529 และคาดว่าศาลามังกร

เล่นน้ำทั้ง 7 หลัง จะแล้วเสร็จภายในปี 2530

4. สร้างศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เป็นโครงการอันสืบเนื่องมาจากพระราชดำริส่วนหนึ่ง ในจำนวนหลายโครงการของวัดญาณสังวราราม ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจะใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรม และให้การศึกษา ด้านการเกษตรกรรมแก่เยาวชนผู้ยากไร้ โครงการศูนย์การศึกษาอกโรงเรียน ในระหว่างดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนฝึกอบรม คณะกรรมการสนองงานตามโครงการพระราชดำริ (กปร.) ก็ได้จัดให้มีการฝึกอบรมเยาวชนดังกล่าว จำนวน 7 คน ตามพระราชดำริที่ทรงปรารภไว้ โดยขอใช้สถานีวิจัยศรัทธาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดชลบุรี ซึ่งอยู่ในความดูแลฝึกอบรม

5. แกะสลักพระพุทธรูปที่เขาสีจรรย์
เนื่องจากสภาพภูมิประเทศโดยรอบ
วัดญาณสังวราราม เป็นภูเขาสูงหลายลูก
เช่น เขาสีโอน เขาสีจรรย์ เขาดิน เป็นต้น
โดยเฉพาะเขาสีจรรย์ มีความสูงเด่น
สามารถมองเห็นได้ในระยะไกล ได้มีการ
ขอสัมปทานทำการระเบิดหินเพื่อนำไปใช้
ในการก่อสร้างมาแล้วช้านาน ในปัจจุบัน
เขาดังกล่าว ได้เสียสภาพความเป็น
ธรรมชาติไป เนื่องจากระเบิด เสียระเบิด

เนื่องในวโรกาสที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พ.ศ. 2539 ทางวัดญาณสังวรารามมหาวิหาร ในสมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมที่จะสร้าง พระพุทธรูปแกะสลักที่หน้าผาเขาชีจรรย์ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในมหามงคลวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปีนี้ อีกทั้งเพื่อเป็นการสร้างปูชนียสถานทางพระพุทธศาสนา และยังเป็นการอนุรักษ์เขาชีจรรย์ให้คงอยู่ในสภาพที่ควรเป็น

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธี บวงสรวงสิ่งศักดิ์
สิทธิ์ก่อนเริ่มโครงการจัดการสร้างพระพุทธรูป ณ. เขาชีจรรย์
เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2538

และนอกจากนี้ วัดญาณสังวราราม โดยสมเด็จพระญาณสังวร ผู้อุปถัมภ์การสร้าง ได้ทำหนังสือขออนุญาตอธิปไตยที่ดิน และกรมป่าไม้ เพื่อขอใช้พื้นที่เขาชีโอนและเขาชีจรรย์ ซึ่งเป็นพื้นที่ตามโครงการพระราชดำริ ปลูกเสนาสนะกุฏิที่อยู่อาศัยของพระภิกษุสามเณรอีกส่วนหนึ่ง โดยปฏิบัติตามเงื่อนไขของกรมที่ดิน และกรมป่าไม้ คือ จักไม่ตัดไม้ทำลายป่า และอนุรักษ์ธรรมชาติ ให้เป็นไปตามธรรมชาติเดิมทุกประการ

12

ล่องใต้เที่ยวเขื่อนรัชชประภา

สถานที่ตั้ง :

อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประวัติและความเป็นมา

เขื่อนรัชชประภา สร้างปิดกั้นลำน้ำคลองแสง ที่บ้านเชี่ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเขื่อนหินถมแกนดินเหนียว สูง 94 เมตร ความยาวสันเขื่อน 761 เมตร และมีเขื่อนปิดกั้นช่องเขาขาดอีก 5 แห่ง มีความจุ 5,638.8 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่อ่างเก็บน้ำ 185 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเฉลี่ยปีละ 2,598 ล้านลูกบาศก์เมตร ติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้า เครื่องละ 80,000 กิโลวัตต์ จำนวน 3 เครื่อง

เขื่อนรัชชประภา เป็นเขื่อนอเนกประสงค์ ใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการชลประทานและการผลิตกระแสไฟฟ้า สร้างปิดกั้นลำน้ำคลองแสง ที่บ้านเชี่ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชื่อเดิมเรียกว่า เขื่อนเชี่ยวหลาน เริ่มดำเนินการก่อสร้าง เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2525 แล้วเสร็จในเดือนกันยายน 2530 เมื่อสร้างแล้วเสร็จได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามให้ใหม่

ว่า “เขื่อนรัชชประภา” มีความหมายว่า “แสงสว่างแห่งราชอาณาจักร” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเปิดเขื่อนรัชชประภา และโรงไฟฟ้าพลังน้ำ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2530

ประโยชน์

ด้านพลังงานไฟฟ้า มีกำลังการผลิตไฟฟ้ารวม 240,000 กิโลวัตต์ ให้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละประมาณ 554 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ส่งพลังไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้า ด้วย

สายส่งไฟฟ้าขนาด 230 กิโลโวลต์ วงจรคู่ไปยังสถานีไฟฟ้าแรงสูงสุราษฎร์ธานี ระยะทาง 50 กิโลเมตร และขนาด 115 กิโลโวลต์ วงจรคู่ไปยังสถานีไฟฟ้าแรงสูงพังงา ระยะทาง 82 กิโลเมตร ช่วยเสริมระบบไฟฟ้าในภาคใต้ให้มั่นคงยิ่งขึ้น

การชลประทาน เพื่อการเพาะปลูก ปริมาณน้ำที่ปล่อยจากเขื่อนให้ประโยชน์ต่อการเพาะปลูกพืช บริเวณสองฝั่งแม่น้ำในตอนล่าง เป็นผลให้พื้นที่ประมาณ 100,000 ไร่ ในเขตท้องที่ตำบลตาขุน อำเภอคีรีรัฐนิคม และอำเภอฟุนพิณ สามารถปลูกพืชในฤดูแล้งได้ผลดี บรรเทาอุทกภัย การกักเก็บน้ำของเขื่อนในฤดูฝน จะช่วยลดความรุนแรงของสภาวะน้ำท่วมในพื้นที่ตอนล่างได้เป็นอย่างดี

แก้ไขน้ำเสียและผลักดันน้ำเค็ม ในฤดูแล้งลำน้ำตาปี-พุมดวงมีปริมาณน้ำลดลง ทำให้เกิดภาวะน้ำเน่าเสียได้ง่าย ขณะเดียวกันบริเวณปากแม่น้ำจะมีน้ำเค็มหนุนขึ้นมา น้ำที่ปล่อยจากเขื่อน รัชชประภาจะช่วยเจือจางน้ำเสียในลำน้ำ และผลักดันน้ำเค็มที่ปากแม่น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประมง อ่างเก็บน้ำของเขื่อนรัชชประภาเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญ สร้างรายได้ให้กับราษฎรในพื้นที่ได้อีกทางหนึ่ง

การท่องเที่ยว

รูปแบบการท่องเที่ยว ตัวเขื่อนเป็นการดูแลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต การท่องเที่ยวบริเวณเขื่อนอยู่ในความดูแลของอุทยานแห่งชาติเขาสก คณะที่มาท่องเที่ยว นั้นถ้ามีเวลาจะขับรถมาจอดที่จุดชมวิวยบนสันเขื่อน บริเวณนี้จะมีร้านค้าขายของที่ระลึก มองจากจุดชมวิวนี้นี้จะเห็นตัวสันเขื่อนบริเวณอ่างเก็บน้ำได้กว้างไกลทัศนียภาพที่สวยงามยิ่ง อดไม่ได้ต้องเดินหามุมบันทึกภาพเก็บไว้หลายๆ ภาพจนพอใจแล้วเดินทางกลับ

คณะที่มีเวลามากหน่อยแต่ไม่ค้างคืนก็เช่าเรือหางยาวนั่งชมธรรมชาติในอ่างเก็บน้ำค่าเช่าเหมาลำละ 1500 บาท นั่งได้ประมาณ 10 คน ต้องไปจองเรือก่อนที่ท่าเรือ ใช้เวลาในการนั่งชมวิวยในอ่างเก็บน้ำประมาณ 2 ชั่วโมง ก่อนจะลงเรือคณะต้องเตรียมเรื่องน้ำดื่มอาหารว่างให้พร้อม เมื่อถึงเวลาลงเรือพนักงานขับเรือจะมีเสื้อ

ชูชีพแจกและให้ใส่ทุกคนเพื่อความปลอดภัย (ถ้าไม่มีให้ก็จะร้องขอ หรืออาจจะไม่ลงเรือเลยก็ได้ เพราะบางคนว่ายน้ำไม่เป็น) ตั้งแต่เรือเริ่มวิ่งก็รู้สึกสดชื่น ถึงธรรมชาติจริงๆ หลายๆ คนได้สุดหัวใจเล็กๆ น้าอากาศเข้าปอดกันอย่างเต็มที่ และอีกหลายๆ คนได้กวักน้ำที่ใสนิ่งราวกระจกล้างหน้ากันอย่างสดชื่น ลมเย็น เกาะแก่ง หน้าผายอดภูเขาเล็กๆ หลายๆ ลูก ตั้งเรียงราย ดูแล้วสวยงามหรือที่กล่าวขานกันว่าเป็น “กุ้ยหลินเมืองไทย” มีไกด์คือพนักงานขับเรือได้บรรยายให้ฟังเป็นบางช่วงบางตอน ช่วงที่จอดเรือให้ชมอยู่นี้ พนักงานขับเรือได้ถามว่า “เชื่อไหมว่าน้ำตรงที่จอดเรืออยู่นี้เค็ม” มีหลายคนสงสัยอยากรู้ก็เลยกวักน้ำขึ้นมาชิมผลปรากฏว่าถูกหลอก

ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีความประสงค์จะมาสัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง จะต้องพักค้างแรมบนแพ และมีกิจกรรมหลากหลายให้ได้เที่ยวชมธรรมชาติให้จุใจ ไม่ว่าจะเป็นเล่นน้ำ ตกปลา พายเรือแคนู เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ก็จะมีแพพักของอุทยานเขาskog และแพพักของเอกชนไว้บริการ ในแต่ละปีสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวปีละประมาณ 70,000 คน เป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่ ทั้งคนขับเรื่อนำเที่ยว และการค้าขายบริเวณสันเขื่อน

การเดินทาง

เขื่อนรัชชประภาตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากกรุงเทพฯ 698 กิโลเมตร การเดินทางโดยรถยนต์ใช้เส้นทางสายเพชรเกษมซึ่งมีอยู่สายเดียวมุ่งตรงสู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อถึงสี่แยกที่จะเข้าตัวเมืองสุราษฎร์ให้เลี้ยวขวามาตามเส้นทางหมายเลข 401 มุ่งสู่อำเภอบ้านตาขุน ขับตรงไปอีกประมาณ 67 กิโลเมตร จะมีทางแยกขวาเข้าเขื่อนรัชชประภา มีป้ายเขื่อนรัชชประภาออกชัดเจน เลี้ยวขวาไปตามป้ายอีก 12 กิโลเมตร ขับตามป้ายบอก จนกระทั่งถึงสันเขื่อน ก็จะถึงจุดชมวิว

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานสุราษฎร์ธานี โทร.0-7728-8817-9 โทรสาร. 0-7728 28 28
E-mail: tatsurat@tat.or.th

ประเพณีกีฬาเรือยาวประเพณี (Traditional Boat Race)

เรือยาวมรดกวัฒนธรรมแห่งสายน้ำ

1. **สายน้ำ** กับชีวิต คนไทย มีวิถีชีวิตที่ผูกพันอยู่กับสายน้ำ และธรรมชาติการสร้างบ้านสร้างเมือง สร้างชุมชน แต่โบราณกาล จะเลือกทำเลที่มีแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำเป็นสำคัญ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเกษตรกรรมยังชีพแห่งชีวิต และชุมชน สายน้ำจึงเปรียบเสมือน สายโลหิตของชีวิตคนไทยมาแต่อดีต จวบจนปัจจุบันอันอนาคต เพราะน้ำคือชีวิต น้ำยังนำมาซึ่ง คติธรรม ในการดำเนินชีวิตของชาวไทยให้เข้าใจถึงสัจธรรมในธรรมชาติของชีวิต กล่าวคือ น้ำ มีลักษณะชุ่มเย็น เปรียบเหมือน ความเมตตา คือ ความรัก ความปรารถนาดีซึ่งกันและกัน ตรงข้ามกับความเร่าร้อน อันหมายถึง ความโกรธ หรือโทสะ เปรียบเหมือน ไฟเผา

จิตใจให้ร้อนรน น้ำ มีลักษณะ รวมตัวกันเป็นนิจ เปรียบเหมือนมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องรู้จักสามัคคีมีกัลยาณมิตรตา “รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เราตาย รวมกันแล้วไม่ทำอะไรก็ไปตายเสียดีกว่าอยู่” น้ำ มีลักษณะ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี หมายถึง สมานัตตา คือ บุคคลพึงวางตน

เสมอต้นเสมอปลายได้ถูกต้อง โบราณจารย์ กล่าวไว้ว่า
นอนสูงให้นอนคว่ำ นอนต่ำให้นอนหงาย

น้ำ มีลักษณะ เทียงตรง แม้แต่ช่างสร้างบ้านยัง
อาศัยน้ำเป็นระดับวัดความตรงของส่วนประกอบต่างๆ
เปรียบเทียบการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องดังงามต้องมี
สัจจะ คือ ความจริง ตรงแท้ ในภารกิจหน้าที่นั่นเอง หน้า
นอก บอกความงาม หน้าใน บอกความดี หน้าที บอก
ความรับผิดชอบ

2.เรือ กับ วิถีชีวิตไทย แม่น้ำลำคลองเป็นเส้นทางสำคัญ
ในการสัญจรติดต่อไปมาค้าขายซึ่งกันและกันมาแต่
บรรพกาล เรือจึงเป็นพาหนะสำคัญในวิถีชีวิตของชาว
ไทยที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพชนแต่บรรพกาล
ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อใช้ในการสัญจรระหว่างบ้านและ
ชุมชน เรือเป็นพาหนะที่มีบทบาทสำคัญแต่อดีตจวบจน
ปัจจุบันทั้งในวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ การคมนาคมขนส่ง
ตลอดจนก่อให้เกิดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามแห่ง
สายน้ำของสยามประเทศ

3.บุญแข่งเรือ ด้วยความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็น
ศาสนาประจำชาติเป็นพื้นฐานของศิลปวัฒนธรรม
และวิถีชีวิตอันดีงามของชาวไทย ในฤดูน้ำหลาก วังวน
จากการเพาะปลูก บักดำทำนา ในเทศกาลงานบุญ
ประเพณีออกพรรษา ด้วยนิสัยรักสนุกอันเป็นเอกลักษณ์
ประจำชาติไทย ก่อให้เกิดการละเล่นทางน้ำ อาทิ การ
เล่นเพลงเรือ และการแข่งขันเรือยาวประเพณีขึ้น อันเป็น
กีฬาชาวบ้านในชุมชนชนบทไทย ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของ
การพัฒนาชาติขึ้นทุกกลุ่มน้ำแห่งสยามประเทศ ความ
ล้มเหลวในการพัฒนาชนบทไทยนำมาซึ่งปัญหาสังคม
นานับประการในสังคมเมือง

4.จากขุนเขา สู่น้ำ สยามประเทศ เรือยาว เป็น
เรือที่ขุดจากไม้ต้นเดียวตลอดทั้งลำ มีลักษณะรูปทรงแขน
(แบน) และท้องรูปกะทะ ไม้ที่นำมาขุดเรือยาว หรือเรือ
แข่งได้แก่ ไม้ตะเคียน ไม้ลำโรง ไม้มะหาด เป็นต้น แต่
ส่วนใหญ่นิยมเรือขุดจากไม้ตะเคียน ต้นตะเคียนเป็นต้นไม้
ที่มีกำหนดจากขุนเขาในเขตป่าดิบชื้น และป่าเต็งรัง
ทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นได้ดีบน
ที่ราบ หรือค่อนข้างราบใกล้ริมน้ำ ไม้ตะเคียนแต่โบราณ
นิยมนำมาขุดเรือยาว เนื่องจากเป็นไม้เนื้อแข็ง มีเนื้อ
เหนียว ลอยน้ำ และฟุ้งน้ำได้ดี มีน้ำหนักพอประมาณ
แช่น้ำได้นาน ไม่ผุง่าย แต่โบราณเชื่อกันว่ามี นางไม้ หรือ
นางตะเคียนสิงอยู่ เมื่อนำมาขุดเป็นเรือยาวก็จะเชิญ
นางไม้เป็นแม่ย่านางเรือ เชื่อกันว่าจะนำชัยชนะและ
ความสำเร็จมาให้

5.ประเภทของไม้ตะเคียน จำแนกได้ 4 ประเภท คือ
1.ไม้ตะเคียนทอง 2.ไม้ตะเคียนหิน 3.ไม้ตะเคียนหนู
4.ไม้ตะเคียนหยวก ส่วนใหญ่นิยมใช้ “ไม้ตะเคียนทอง”
ขุดเรือ เพราะนางไม้มีวิญญาณที่แกร่งกล้า (เฮี้ยนมาก)
และเนื้อไม้ออกสีเหลือง เมื่อขุดเป็นเรือเสร็จ สีผิวไม้ของ
ตัวเรือจะดูสวยงาม

6.ลักษณะของไม้ตะเคียนที่ดี เป็นไม้ตรง ไม่มีปุ่ม ไล่
ไม่กลวง พังสัณเฑาะลักษณะของใบเขียวเป็นมัน ขอบใบ
ไม่ไหม้เกรียม ใบไม้เหลือง ผิวเปลือกอิมเป็นมัน ไม่แตก
ระแหงเป็นสะเก็ด โคนต้นไม้มีเห็ดราขึ้น ไม่มีแมลงบิน
เข้าออกจากลำต้น หรือมีปลวกขึ้นต้น จึงเป็น “ไม้ที่มี
ลักษณะงามตามตำราขุดเรือ” มีขนาดและความยาว
เหมาะสม ควรคำนึงถึงการโค่นด้วยว่าสามารถโค่นได้
หรือไม่ ทิศทางในการล้มของไม้ ถัดล้มฟาดระหว่างขอบ

ห้วย หรือลานหินไม่อาจหัก หรือใส่ไม้จำนวนมากเสียหายได้

7. ภูมิปัญญาในการคำนวณความสูงของต้นตะเคียน
เมื่อพบต้นตะเคียนที่มีลักษณะถูกต้องตามตำราแล้ว จะอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้านในการคำนวณความสูง (ยาว) ของต้นไม้ โดยอาศัย หลักตรีโกณมิติคณิตศาสตร์ ด้วยการยืนหันหลังให้ต้นตะเคียน แล้วก้มลงมองลอดหว่างขา ศีรษะก้มอยู่ระดับเข่า ถ้ามองเห็นยอดตะเคียนพอดีก็วัดจากจุดยืนถึงโคนต้นจะได้ความสูงของต้นตะเคียนพอดี บางครั้งใช้การป็นขึ้นต้นไม้แล้วใช้เชือกวัด หรือใช้เชือกผูกติดหน้าไม้ยิงไปที่ส่วนปลายยอดไม้แล้วจึงวัดคำนวณความยาว หรือใช้วิธีการปล่อยลูกโป่งอัดลมลอยถึงกิ่งยอดตะเคียนแล้วจึงดึงลงมาวัดหาความยาวของต้นไม้

8. ขนาด และความยาว (สูง) ของไม้ตะเคียน
ไม้ตะเคียนที่ดีควรมีขนาดของลำต้นวัดส่วนโคนขนาดประมาณ 3.5 เมตร วัดรอบปลายลำต้นขนาดประมาณ 2.5 เมตร เป็นขนาดที่เหมาะสมที่สุดในการขุดเรือ และมีส่วนของความยาว (สูง) ดังนี้ เรือยาวใหญ่ จะต้องมีความยาวประมาณ 13-15 วา เรือยาวกลาง จะต้องมีความยาวประมาณ 11-12 วา เรือยาวเล็ก จะต้องมีความยาวประมาณ 10 วา เรือยาวจิ๋ว จะต้องมีความยาวประมาณ 7 วา หมายถึง เรือจิว (12 ฝีพาย) นิยมใช้ไม้จิวขุดเพราะมีน้ำหนักเนื้อเบากว่า

9. การโค่นต้นตะเคียน ต้นตะเคียนเชื่อกันว่ามีนางไม้หรือนางตะเคียนสิงอยู่ ก่อนโค่นต้องตั้งศาลเพียงตา 2 ศาล พร้อมเครื่องสังเวย อาทิ หัวหมู ไก่ ไข่ต้ม ขนมต้มแดง-ขาว เหล้าขาว หมากพลู-บุหรี บายศรี 2 ที่ เพื่อขอขมาบอกกล่าวเจ้าป่าเจ้าเขา ขออนุญาตทำการตัดโค่นต้นไม้ในป่า ซึ่งนิยมเช่นไหว้ได้แต่เช้าจรดเย็นยกเว้นวันพระ ศาลที่ 2 บอกกล่าวนางตะเคียนโดยดเว้นเหล่าบุหรี ควรเพิ่มเครื่องตักแต่งผู้หญิง อาทิ หวี แป้ง ผ้ายแพร น้ำอบน้ำหอม เป็นต้น ไม่ควรเช่นไหว้เกินเที่ยงวัน เมื่อพิธีกรรมแล้วจึงทำการตัดโค่นโดยผู้เชี่ยวชาญ สมัยโบราณใช้เลื่อยมือแรงงานคนในการโค่นและซั้งซักลากไม้ ปัจจุบันใช้เครื่องทุ่นแรง คือ เลื่อยยนต์ทำให้ตัดไม้รวดเร็ว แล้วใช้รถยนต์ซักลากสู่สถานที่ขุด คือวัดได้อย่าง

รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม ต้นตะเคียนที่นำมาขุดเรือต้องเป็นไม้ที่ไม่ได้ตีตราไม้ตามระเบียบราชการเชื่อว่าไม้ต้นใดตีตราแล้วแม่ย่านางจะไม่อยู่

10. ภูมิปัญญาไทยในการขุดเรือยาว การขุดเรือ ช่างขุดเรือซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านไทยจะพิจารณาดูไม่ว่าจะเอาส่วนไหนทำ หัวเรือ หางเรือ และท้องเรือ ซึ่งช่างขุดเรือส่วนใหญ่จะนิยมใช้โคนต้นไม้เป็นหัวเรือ ใช้ปลายไม้เป็นท้ายเรือ รูปทรงเรือหัวโตท้ายเรียวคล้ายปลาช่อน เพราะเชื่อว่าจะเปิดน้ำได้ดีทำให้เรือวิ่ง แต่บางช่างนิยมใช้ปลายไม้ทำหัว โคนไม้ทำท้าย เรือลักษณะนี้หัวเรียวท้ายโต ก่อนขุดจะตั้งศาลเพียงตาอัญเชิญนางไม้ขึ้นศาลฯ เมื่อขุดเรียบร้อยแล้วจะเชิญขึ้นเป็นแม่ย่านางประจำเรือ โดยมีขั้นตอนการขุดเรือดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. การขุดโคลนเรือ ช่างจะเปิดปึกไม้เป็นรูปสี่เหลี่ยมแล้วจะตีเส้นหาศูนย์กลางแบ่งไม้เป็นสองซีกเท่า ๆ กัน พร้อมตีกรอบด้านข้าง ๆ ละ 2 เส้นเรียกว่า เส้นมาด แล้วจึงขุดเอาเนื้อไม้ออกตามแนวเส้นมาดตลอดลำ ด้วยขวานโยนและเลื่อยยนต์ให้มีลักษณะเป็นร่อง หรือรางเหมือนรางใส่อาหารหมู กว้างประมาณ 60 ซม. แล้วจึงเริ่มปอกเปลือกไม้เหลาตัวเรือด้านนอกให้ได้รูปทรงเรือตลอดลำ แล้วจึงเริ่มสางในตัวเรือให้มีความ

หนาเท่ากัน พร้อมวางรูปกระดูกงู เป็นรูปหน้าตัดสี่เหลี่ยมผืนผ้าอยู่ที่ท้องเรือส่วนกลางด้านในไปตามแนวหัวท้ายของความยาวตั้งแต่กระทงที่ 3 ไปถึงสุดราวขับ (แอน) ทำหน้าที่คล้ายกระดูกสันหลังของเรือตามขนาดที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2. การเบิกเรือ เบิกเรือ คือ การถ่างเรือที่ทำเป็นรูปร่างแล้วให้ผายออกโดยวิธีสูบลมไฟให้ร้อนเมื่อได้รูปทรงเรือทั้งด้านในด้านนอกตามที่ต้องการแล้วก็พลิกคว่ำลงเพื่อลนไฟ หรือย่างไฟ โดยใช้ชี้อเลื้อยเปลือกไม้เป็นเชื้อเพลิงให้ความร้อนเท่า ๆ กัน ใช้เวลาไฟแรกประมาณ 12 ชั่วโมง เมื่อเนื้อไม้เหลืองได้ที่ดีแล้วก็หงายเรือขึ้นเพื่อเบิก หรือทำการถ่างเรือให้มีความกว้างตามรูปแบบที่ต้องการด้วย ไม้ปากกา (ลักษณะคล้ายกรรไกร) จัดมาดเรือ (แคมเรือ) ทั้ง 2 ข้างดีดออกตลอดลำ (บางแห่งใช้ แม่แรงช่วยค้ำยันในการถ่างเรือ) แล้วใช้ไม้ค้ำยันกันไว้ไม่ให้หุบเข้ามาอีก ทั้งไว้จนไม้เย็นลง จึงใช้ละมะเถาสาบใน และคว่ำไสนอกจนมีความหนาเป็นที่พอใจได้รูปทรงที่เรียบร้อย จึงคว่ำลงย่างไฟเพื่อเบิกเรืออีกประมาณ 4-5 ไฟ แล้วแต่สภาพเนื้อ และขนาดของไม้

เล็กหรือใหญ่ จึงจะได้ความกว้างของตัวเรือที่เพียงพอตามสูตรชุดเรือของแต่ละช่วงจึงถึงขั้นวางกงเป็นขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 3. การวางกงเรือ (โครงเรือ) กงเป็นชิ้นไม้ตัดแต่งให้โค้งเข้ากับรูปท้องเรือด้านใน ช่วยเพิ่มความแข็งแรง และได้รูปทรงเรือที่ต้องการ นิยมใช้ไม้ประดู่ ไม้สัก หรือไม้ตะเคียน ทำกงเรือขนาดหนาประมาณ 2-2.5 นิ้ว กว้างประมาณ 3 นิ้ว โดยทำการติดกงตัวแรก เรียกว่า กงครุ หรือ กงเอก คร่อมทับกระดูกงู

ใช้ส่วานเจาะงทะลุตัวเรือแล้วตอกยึดด้วยลูกประสัก ซึ่งนิยมทำจากไม้แสมสารยึดติดกับเนื้อเรือ แล้วจึงเริ่มวางกวางเรือตัวที่ 2 สลับกันคนละตัวจากทางหัวและท้ายของตัวเรือ ระยะห่างของกวางตามสูตรของแต่ละช่างแตกต่างกันไป โดยเรือใหญ่วางกวางประมาณ 30-32 ตัว เรือยาวกลางวางกวาง 26-28 ตัว เรือเล็กวางกวางประมาณ 23 ตัว ลดลงไปตามขนาดของเรือแต่ละประเภท จึงเริ่มวางกระทุงเรือ เรือภาคใต้ (หางแมลงปอง) นิยมวางกวางลิง (มือลิง) เป็นกงหลอก เพื่อใช้เป็นที่ยันหรือถีบเท้าเวลาออกแรงพายเรือ ส่วนภาคอีสานแถบลุ่มน้ำโขง ตัวเรือหนาขนาดของบุหรี จึงไม่นิยมวางกวางเรือ หากเป็นไม้ขนาดเล็ก ความสูงของตัวเรือจะไม่พอ จึงนิยมเสริมมาดช่วย

ขั้นตอนที่ 4. การวางกระทุงเรือ กระทุง หรือ ที่สำหรับนั่งพาย นิยมใช้ไม้สักกว้างประมาณ 6 นิ้ว หนา 1 นิ้ว ยาวเท่ากับความกว้างของตัวเรือ ตามกวางเรือแต่ละกวางที่วางไว้แล้ว โดยวางไม้กระทุงบนหัวกวาง แล้วเจาะตอกยึดกระทุงกับกวางและตัวเรือด้วยลูกประสักตลอดลำ มีกระทุงเดียวนั่งเดียวทางด้านหัวเรือ 3-4 กระทุง ท้ายเรือ 5-6 กระทุง ส่วนกลางลำเรือจะเป็นกระทุงนั่งคู่และกระทุงผี (ภาคใต้เรียก แอนผี) คือกระทุงหน้าสุดสำหรับวางเครื่องเช่นไหสังเวดต่าง ๆ แล้วจึงติดไม้แอนหรือไม้แอบ ซึ่งเป็นไม้เนื้อแข็ง กว้าง 2 นิ้ว หนา 3 นิ้ว ยาวขนาดพอ ๆ กับกระทุง ขันด้วยนอต ติดได้กระทุงเรือตลอดลำเรือกับกระทุง เพื่อใช้ในการตั้งหรือตอกตอหม้อ (ต้ำต้อ) คือ ไม้ขนาด 1.5 นิ้ว ใช้ค้ำยันบนกระทุงกับราวขับ (ไม้แอน) แต่โบราณทางภาคเหนือ ภาคกลาง นิยมใช้ไม้ไผ่ป่า สาวหวายขันชะเนมัดกลางลำเรือ บนและใต้ที่นั่ง เพื่อให้เรือแข็งแรง ปัจจุบันใช้ไม้แอนแทน หรือเรียกว่าราวขับ

ขั้นตอนที่ 5. การติดกราบเรือ

เมื่อช่างเหลาและขัดตัวเรือ ทั้งด้านในและด้านนอก ให้ผิวตัวเรือเรียบร้อยดีแล้ว ก็จะหางยตัวเรือขึ้น เพื่อติดกราบเรือ โดยใช้ไม้ตะเคียนกว้างประมาณ 6 นิ้ว หนา 1.5 นิ้ว ยาวตลอดแนวกระทุงเรือตลอดลำ ติดสองข้างบนกระทุงเรือ เพื่อช่วยให้ส่วนบนของตัวเรือแข็งแรงเพิ่มขึ้น และกันน้ำเข้าเรือเวลาพายเรือ หรือจ้ำเรือขณะแข่งขัน รวมทั้งเจาะติดตะขอห่วงเหล็ก

บริเวณตัวเรือทั้ง 2 ข้าง เพื่อให้หวายหรือลวดสลิง ร้อยติดสำหรับขัดหวายหรือสลิง ช่วยเพิ่มความแข็งแรงหรือไม่ให้ตัวเรือเบะออกจนเสียรูปทรงหรือสัดส่วนที่ต้องการได้ ทุกกระทุงเรือ และเป็นส่วนสำคัญประกอบการตั้งเรือให้วิ่งหรือไม่วิ่ง คู่กับการตั้งตอม่อเรือ

ขั้นตอนที่ 6. การติดโชนเรือ

โชนเรือ นิยมใช้ไม้มังคล อาทิ ไม้ขนุนหรือไม้สักหรือไม้กระท่อนหรือไม้เนียง ยาวประมาณ 3 เมตร ต้องอาศัยช่างที่มีฝีมือจริง ๆ เพราะต้องเข้ารอยต่อระหว่างโชนเรือกับหัวเรือ (หน้าว่าว) ให้ต่อกันสนิท มีโชนหัวกับโชนท้าย ที่สำคัญนิยมทำโชนแบบถอดได้ (แต่เดิมเรือในภาคเหนือ กลาง อีสาน นิยมโชนต่อในตัว ภาคใต้นิยมโชนถอด) เพราะสะดวกในการเคลื่อนย้ายเรือโดยนิยมชุดทำโชนกลวงเพื่อให้เบา บางแห่งใช้โชนเป็นโครงไม้รวกตีปิดด้วยไม้จริง ทำให้โชนเบามากขึ้น เมื่อทุกอย่างเสร็จก็ขัดแต่งตัวเรือด้วยกระดาษทรายให้เรียบร้อยลงชั้นเรือแล้วจึงทาน้ำมันด้านนอก ด้านในตัวเรือ ขโลมด้วยชันและน้ำมันยางด้านในตัวเรือ หรือบางลำอาจจะเขียนลวดลายให้สวยงามติดตามเรือตามความนิยมของท้องถิ่น จึงเป็นอันเสร็จกระบวนการชุดเรือพร้อมที่จะลงน้ำได้โดยต้องประกอบพิธีในขั้นตอนต่อมา

ขั้นตอนที่ 7. การตั้งชื่อเรือ มีคติความเชื่อหลายหลายวิธีที่เป็นพื้นฐานในการตั้งชื่อเรือแล้วแต่ความนิยมหรือความเชื่อของเจ้าของเรือแต่ละลำยึดถือแต่โบราณนิยมเชิญแม่ย่านางประทับทรงเพื่อขอให้ตั้งชื่อให้ รวมทั้งถามถึงอาหาร เครื่องแต่งกาย และสีเสื้อผ้าแพรประดับโขนเรือให้ถูกโฉลกกับแม่ย่านาง เพื่อเป็นมงคลแก่ทีมเรือให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขัน ส่วนใหญ่นิยมตั้งชื่อว่าเจ้าแม่ กับ เทพ นำหน้า โดยมีมูลเหตุของที่มาของชื่อเรือ พอประมวลสรุปได้ดังนี้ เหตุที่เรียกว่า เจ้าแม่ เพราะเชื่อว่าแม่ย่านางเรือเป็นผู้หญิง ส่วนที่เรียกว่า เทพ นั้น เพราะถือกันว่านางไม้หรือนางตะเคียนเป็นเทวดาประเภทหนึ่งหรือรุกเทวดาประจำต้นไม้ตนเอง

11. พิธีนำเรือลงน้ำ เมื่อชุดเรือเสร็จ ตั้งชื่อเรือเรียบร้อยแล้วก็จะถึงขั้นตอนที่จะนำเรือลงน้ำ จะต้องทำพิธีกรรมสำคัญอีกครั้ง โดยการตั้งศาลเพิงตาวงสรวงเชิญแม่ย่านางลงเรือ โขนเรือก็จะตกแต่งด้วยผ้าแพรสีคันสวยงาม พิธีเบิกเนตร (ตาเรือ) บางครั้งอาจมีพิธีสงฆ์ทำบุญเพื่อความเป็นสิริมงคล และรำถวายรับขวัญแม่ย่านาง ครั้นได้ฤกษ์ฝีพายก็ช่วยกันให้สามครั้งยกเรือลงน้ำทันที ฝีพายก็จะนั่งประจำเรือและทดสอบพายดูว่าเอียงหรือท้ายลากหรือไม่ เป็นต้น โดยนายช่างชุดเรือจะตรวจสอบความบกพร่องของเรือที่ชุด ถ้าเรียบร้อยดีก็จะเริ่มการฝึกซ้อมฝีพายให้ทันที ถ้ามีส่วนใดบกพร่องก็จะ

ต้องรีบแก้ไขตกแต่งใหม่จนกว่าจะพายแล้วเล่นได้ดีในที่สุด

12. ประเภทของเรือยาวประเพณี สามารถจำแนกโดยอาศัยจำนวนฝีพายเป็นตัวกำหนดขนาดในการแบ่งประเภทของการแข่งขันได้เป็น 4 ประเภท คือ 1.เรือยาวใหญ่ ใช้ฝีพายตั้งแต่ 41-55 คน 2.เรือยาวกลาง ใช้ฝีพายตั้งแต่ 31-40 คน 3.เรือยาวเล็ก ใช้ฝีพายไม่เกิน 30 คน 4.เรือยาวจิ๋ว ใช้ฝีพายไม่เกิน 12 คน หมายเหตุ เรือยาวจิ๋ว จำแนกเป็น 3 ประเภทคือ เรือจิ๋วใหญ่ ฝีพาย 12 คน เรือจิ๋วกลาง ฝีพาย 10 คน เรือจิ๋วเล็ก ฝีพาย 7-8 คน

13. การบรรยายการแข่งขัน เรือยาวประเพณีเป็นกีฬาชาวบ้านในฤดูน้ำหลากเทศกาลบุญประเพณีออกพรรษานอกจากจะสนุกสนานกับการประลองความแข็งแกร่งของฝีพายซึ่งเจ้าความเร็วแห่งสายน้ำสยามประเทศแล้วการบรรยายการแข่งขัน (พากย์เรือ) ยังเป็นอีกอรรถรสหนึ่งที่เพิ่มสีสันให้การแข่งขันเป็นไปด้วยความสนุกสนานเร้าใจเป็นยิ่งนัก หลักการบรรยายการแข่งขันเรือยาวประเพณี มีหลักการง่าย ๆ กล่าวคือ 1.ต้องรู้ดี ในที่นี้หมายถึง 3 รู้ คือ -รู้เรือ คือ ประวัติความเป็นมา และการแข่งขัน-รู้พาย คือ รู้ความสมบูรณ์แข็งแกร่งของฝีพายแต่ละทีมและแม่นในกติกา -รู้สายน้ำ คือ รู้ล่องน้ำในแต่ละสนามว่าล่องไหนได้เปรียบเสียเปรียบจุดไหน

อย่างไร 2.มีโวหาร ในที่นี้หมายถึง -มีศิลปในการพูดดี -มีเสียงดังก้องกังวาล -มีลวดลายสีฉูดฉาด รวดเร็ว ดูเด็ด เจ็บใจ -เป็นผู้มีอารมณ์ ความ คมขำ พังแล้ว เพลินหู 3.ปฏิภาณว่องไว มีไหวพริบปฏิภาณว่องไว สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ ในสนามไปสู่จุด หรือประเด็นที่จะชี้นำสาระคุณค่า มวลประสบการณ์อันเป็นประโยชน์แก่ผู้ชม ผู้ฟัง ได้เป็นอย่างดี

14.วิวัฒนาการเรือยาวไทย เรือยาวมรดกวัฒนธรรมแห่งสายน้ำเป็นกีฬาชาวบ้านอันสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตอันดีงาม ความผูกพันระหว่างสายน้ำกับชีวิต เรือกับวิถีชีวิตบนพื้นฐานของความศรัทธาเลื่อมใสในคำสอนทางพระพุทธศาสนา อันนำมาซึ่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวของบวร ซึ่งแปลว่า ประเสริฐ อันได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งเป็นองค์กรพื้นฐานของชุมชนชนบทไทยซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของชาติ เรือยาวประเพณีไทยได้มีวิวัฒนาการจากวิถีชีวิตมาสู่ประเพณี และวิวัฒนาการไปสู่ระบบการแข่งขันนานาชาติในปี พ.ศ.2531 อันเป็นทรัพยากรด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สำคัญจนเป็นที่นิยมแพร่หลายไปทั่ว กระทั่งพัฒนาไปสู่การกีฬาในการแข่งขัน

กีฬาแห่งชาติ และระดับประเทศสามารถจำแนกวิวัฒนาการได้เป็น

1.ยุคอดีต แต่ละคุ้มบ้าน คุ้มวัด ในทุกกลุ่มน้ำสยามประเทศนิยมหาไม้ตะเคียนนำมาขุดเป็นเรือยาวร่วมการแข่งขันอันแสดงออกถึงความพร้อมเพียรแห่งหมู่คณะ เพื่อสร้างชื่อเสียงเกียรติคุณมาสู่คุ้มบ้าน คุ้มวัดของตนเอง ช่างขุดเรือที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยที่ควรจารึกไว้ในความทรงจำตลอดไปว่าเป็นบรมครูแห่งภูมิปัญญาช่างไทยในการขุดเรือยาว อาทิศย 1.ช่างเสริมเซตวัน บ้านเกาะหงส์ จ.นครสวรรค์ 2.ช่างมา นคร บ้านเกาะหงส์ จ.นครสวรรค์ 3.ช่างเลิศ โพธิ์นามาศ บ้านหัวดง จ.พิจิตร 4.ช่างวัน มีทิม บ้านแหลมทราย อ.หลังสวน จ.ชุมพร

2.ยุคทำสาว เป็นคำฮิตในยุคจักรเรือยาวทั่วประเทศ เนื่องจากรัฐมีนโยบายปิดป่าเพื่อคืนความสมดุลสู่ธรรมชาติ จึงเริ่มนำเรือเก่าเรือแก่มาซ่อมแซมปรับปรุง ตกแต่ง แกะไขกันใหม่ เรียกว่าทำสาวใหม่ให้มีรูปร่างที่ทันสมัยขึ้น และประสมชัยชนะเลิศจนเป็นที่นิยมแพร่หลาย ซึ่งช่างทำสาวเรืออันเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน ได้แก่ พระอธิการสมศักดิ์ สุวณโณ วัดสุวรรณราชหงส์ อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง, ช่างสงวน สุญญา

บ้านเฉลิมอาสน์ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี หรือช่างเกียรติดักดี อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี เป็นต้น ในด้านทีมเรือก็มีมิติใหม่เกิดขึ้น คือ หน่วยราชการที่มีกำลังพลที่ 4 เหล่าทัพส่งกำลังพล มาเล่นเรือเพื่อร่วมรักษาประเพณีชาวบ้าน รวมทั้ง เป็นการปฏิบัติการจิตวิทยามวลชนประชาสัมพันธ์ ชื่อเสียงของหน่วยงาน

3.ยุคเรือลาว นำมาทำสาวไทยภายหลังการแข่งขันเรือยาวเป็นที่นิยมแพร่หลายมากขึ้น เนื่องจากอิทธิพล แห่งโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน เห็นความสำคัญของกีฬาชาวบ้าน มรดกวัฒนธรรมแห่ง สายน้ำสยามประเทศ ก่อให้เกิดการถ่ายทอดสดในสนาม ต่าง ๆ จึงมีภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐ ตระหนักถึง ความสำคัญส่งทีมเรือเข้าร่วมการแข่งขัน และอนุรักษ์ ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามแห่งสายน้ำนี้ไว้ จึงมีการแสวงหาเรือโบราณจากประเทศเพื่อนบ้าน (ลาว) เข้ามาทำการตกแต่งแก้ไขทำสาวใหม่ด้วยฝีมือของชาว ไทยเพราะราคาถูกกว่าเรือไทยเป็นยิ่งนัก

4.ก้าวสู่นานาชาติ และกีฬาแห่งชาติ ปัจจุบัน เรือยาวประเพณีเป็นกีฬาทางน้ำบนพื้นฐานของ วัฒนธรรมประเพณีที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายจน ก้าวสู่การแข่งขันเรือนานาชาติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และฝีพายแห่งสยามประเทศก็ประสบความสำเร็จสร้าง ชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยในการแข่งขันในน่านน้ำสากล ทั่วโลก ประการสำคัญวงการเรือยาวประเพณีได้รับ

การยอมรับจากวงการกีฬาระดับชาติบรรจุเข้าชิงชัย เหรียญทองในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ โดยการพัฒนา รูปแบบให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไปให้ได้ มาตรฐานกีฬาสากลทั่วไป

5.ยุคฝีพายมืออาชีพ พาณิชย์แทรกแซง สังคมไทยยุคปัจจุบัน เงินหรือวัตถุดิบ เจริญรุดหน้ากว่า จิตใจตลอดจนภาระกิจในการยังชีพในเศรษฐกิจยุค ปัจจุบันส่งผลกระทบก่อให้เกิดความสับสนต่อวิถีชีวิตอัน ดั้งเดิมเป็นยิ่งนัก แต่เดิมการแข่งขันเรือยาวประเพณีจาก วิถีชีวิตอันดีงามเพื่อความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ตลอดจนเพื่อนำมาซึ่งชื่อเสียงเกียรติยศแห่งคุ้มบ้าน คุ้มวัด ก่อให้เกิดฝีพายมืออาชีพรับจ้างพายเรือด้วยค่าตัวที่สูงส่ง และด้วยอำนาจของเงินตรา บางครั้งทำให้หลงลืมคำว่า ประเพณี และวิถีชีวิตอันดีงามของบรรพชนไปอย่าง นำเสียดาย หรือเกิดการแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ผิด จากการจัดการแข่งขันเป็นสิ่งที่พึงสังวรระวังเป็นยิ่งนัก หรือเกิดการเบี่ยงเบนจากคุณงามความดีอันเป็นภูมิ ภูมิธรรมของบรรพชนอย่างแท้จริง

ข้อมูล.... สมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย โดย... “(ขุนไจ้) พิษณุโลก” อาจารย์ขวัญทอง สอนศิริ เลขาธิการชมรมเรือยาวจังหวัดพิษณุโลก กรรมการ บริหารสมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา ภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก

การละเล่นพื้นเมือง

ความหมายของคำว่า “การละเล่นพื้นเมือง”

“การละเล่น” เป็นคำที่เกิดขึ้นใหม่ ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทยบางท่านกล่าวว่า เป็นการปรับเสียงคำว่า “การเล่น” ให้ออกเสียงง่ายขึ้น ผู้เชี่ยวชาญจากกรมศิลปากรให้ความหมายกว้างออกไปถึงการเล่นเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ให้เกิดความรื่นเริงบันเทิงใจหลังประกอบกิจประจำ และการเล่นในเทศกาลท้องถิ่นหรือในงานมงคลบ้าง เช่น เพลงพื้นเมือง ละคร ลิเก ลำตัด หุ่น หนังใหญ่ ฯลฯ

การละเล่นพื้นเมือง หมายถึง การแสดงแต่ละอย่างอันเป็นประเพณีนิยมกันในท้องถิ่น ซึ่งเล่นกันในช่วงระหว่างประชาชน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริงตามฤดูกาล การแสดงจะต้องเป็นไปอย่างมีวัฒนธรรม มีความเรียบร้อย ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพไม่หยาบโลนหรือเสื่อมเสียศีลธรรม แต่งกายให้สุภาพถูกต้องตามค่านิยม และวัฒนธรรม เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ตลอดจนสถานที่ก็ต้องจัดให้เหมาะสมกับโอกาสที่จะแสดง

เนื่องจากการละเล่นพื้นเมืองจัดเป็นส่วนหนึ่งของนาฏศิลป์ไทย อ.สุมิตร เทพวงษ์ ได้แบ่งการละเล่นพื้นเมืองออกเป็น 2 ลักษณะ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์เพื่อความเข้าใจ และเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

การละเล่นพื้นเมืองในรูปแบบของ “เพลงพื้นเมือง” หรือ “เพลงพื้นบ้าน” (Folk Songs)

การละเล่นพื้นเมืองในรูปของ “การแสดงพื้นเมือง” (Folk Dance)

เพลงพื้นเมือง

เพลงพื้นเมืองในประเทศไทยมีมาแต่โบราณ ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่ามีขึ้นในสมัยใด เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของคนในสังคม จึงมีผู้เรียกว่า “เพลงพื้นบ้าน”

เป็นเพลงนอกศตวรรษ เป็นเพลงนอกทำเนียบบ้าง เพราะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ วรรณคดี และความรู้ทุกแขนงในประเทศไทยที่เรามักจะอ้างสืบสุด แต่ศิลาจารึกก็มีความรู้ทุกแขนง ยกเว้นแต่เพลงพื้นเมืองมีกล่าวถึงการละเล่นเพียงเล็กน้อย

หลักฐานเกี่ยวกับการเล่นเพลงพื้นเมืองมีปรากฏในสมัยอยุธยา ชื่อที่พบ คือ เพลงเรือ เพลงเทพทอง ส่วนในสมัยรัตนโกสินทร์ มีชื่อเพลงพื้นเมืองปรากฏอยู่ในจารึกวัดโพธิ์ และในวรรณคดีต่างๆ สมัยรัตนโกสินทร์ที่ปรากฏชื่อ คือ เพลงปรบไก่ เพลงเรือ เพลงสักรา แอ่วลาว ไก่ป่า เกี่ยวข้าว ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่ามีการเล่นเพลงเรือ สักรา ในเทศกาลทอดกฐิน มีเพลงน้อย ลิเก ลำตัด และตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 เป็นต้นมานั้น มีการบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับเพลงพื้นเมืองไว้ให้อ่าน และใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงเป็นจำนวนมาก

ส่วนในเรื่องการเกิดเพลงพื้นเมืองนั้น ได้มีผู้ให้ความคิดเห็นในทัศนะต่างๆ กัน เช่น กล่าวว่า เกิดเพราะความไม่สะดวกในเรื่องการคมนาคม มหุสพเพื่อความบันเทิงอื่น ๆ ไม่มี ต่างคนต่างทำมาหากินไม่ค่อยมีโอกาสจะพบกัน เมื่อมีเวลา และโอกาสจึงหาสิ่งบันเทิงใจเกิดขึ้นหรือเกิดจากสภาพสังคมที่ยังมีความต้องการแสวงหาความบันเทิงใจ เรื่องของความเชื่อที่ชาวบ้านจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องกับสิ่งที่คนในสังคมยึดเหนี่ยว เพื่อเป็นขวัญ

และกำลังใจตลอดถึงเรื่องความศรัทธาในพระพุทธศาสนาซึ่งมีผลให้เผยแพร่ออกไป

เพลงพื้นเมืองมีลักษณะดังนี้

มีความเรียบง่ายของการใช้คำ สำนวน โวหาร ไม่มีศัพท์แสงมากนัก อาจจะมีนัยแฝงอยู่ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในสังคมท้องถิ่น ถ้าผู้ฟังมีประสบการณ์ร่วมก็จะเข้าใจได้ทันทีที่ความตลกขบขัน การว่ากระบะกระเทียบ เสียดสีสังคมท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ มีให้พบเห็นอยู่โดยทั่วไปในเพลงพื้นเมืองทุกประเภท

การสอดแทรกวิถีชีวิตชาวบ้าน นับแต่ความเชื่อ เรื่องประเพณี ค่านิยม และภาษาถิ่น มีอยู่เป็นอย่างมากในเพลงพื้นเมือง

ฉันทลักษณ์ไม่แน่นอน อาจจะสั้นตั้งแต่ 1 คำ ร้องซ้ำไปซ้ำมาจนกระทั่ง 17 - 18 คำก็มี ลักษณะคล้องจองกันอยู่ในตัว แต่ก็ไม่ใช่ว่าฉันทลักษณ์ของกลอนหรือบทประพันธ์ชนิดใด

การร้องเล่นไม่ต้องการอุปกรณ์ประกอบมากมาย อาจจะใช้จังหวะตบมือ ใช้ฉิ่ง กรับ โทน ซึ่งจะมีหรือไม่มีก็ได้ การแต่งกายก็แต่งกายแบบพื้นบ้านที่เป็นอยู่ อาจจะมีการทาแป้งทาปากเข้าไปบ้างเพื่อความสวยงาม

การตัดเติมเสริมความมีให้พบเห็นอยู่ทั่วไป เพราะบางทีเป็นการร้องโต้ตอบ (ปฏิพากย์) ระหว่างผู้เล่น 2 ฝ่าย ซึ่งต้องใช้ไหวพริบ (ปฏิภาณ) เพื่อความรวดเร็วไม่ให้เกิดการเล่นหยุดชะงัก จึงอาจตัดความหรือเสริมความเข้าใจเข้าไปเพื่อให้พอดีกับจังหวะ เวลา และโอกาส

การใช้สำนวนสำเร็จรูป หรือสำนวนสูตรสำเร็จนิยมใช้กันแพร่หลายทั่วไป เช่น ขึ้นต้นอย่างนี้ จะต้องต่ออย่างนี้ แล้วต้องลงอย่างนี้ เช่น ขึ้นว่า “จะว่าอะไรอย่าให้

ผิด” จะต้องว่า “เหมือนกับริดตาไม้” หรือ “ขอให้ขึ้นคล้องลงคล้อง” ก็จะต่อว่า “อย่างกับช่องน้ำไหล”

ไม่ทราบที่มาแน่นอนว่ามาจากใคร ที่ไหน เมื่อไร ดังนั้นเมื่อถามถึงที่มาจะบอกว่ามาจากครูพักลักจำ คือจำสืบทอดมา เวลาไหว้ครูจึงต้อง “ไหว้ครูพักลักจำ” ด้วย

การละเล่น พื้นเมือง

การละเล่นพื้นเมืองมีลักษณะแตกต่างกับเพลงพื้นเมืองตรงที่เน้นลักษณะ และลีลาการรำมากขึ้นกว่าการเล่นเพลง ความหมายของการใช้ท่าทางจะมีมากกว่า

การแต่งกายของผู้แสดง จะดูพิถีพิถันต้องการความสวยงาม เพื่อให้การพ้อนรำ นั้นดูงดงาม และเป็นเอกลักษณ์ในการแสดง แต่ละชุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการละเล่นพื้นเมือง

การละเล่นพื้นเมืองของไทยแบ่งออกเป็น 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคอีสาน แต่ละภาคจะมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ แตกต่างกันไปทั้งรูปแบบของเพลงพื้นเมือง และการแสดงพื้นเมือง สิ่งเหล่านี้เกิดจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ปัจจัยสภาพทางภูมิศาสตร์ มีอิทธิพลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละภาค เนื่องจากในสมัยอดีต การคมนาคมติดต่อกับส่วนกลางยากลำบาก ในภูมิภาคที่อยู่ห่างไกลจึงมักจะรับวัฒนธรรมจากประเทศใกล้เคียงเข้ามาในสังคมนั้น

ประเพณี คำว่า “ประเพณี” มาจากศัพท์บาลีสันสกฤตว่า “ปฺรเวณิ ; ปฺรเวริ” ได้แก่ ขนบธรรมเนียมหรือแบบแผน คนเราไม่ว่าชาติไหน ภาษาใด ย่อมต้องมีประเพณีเป็นของตนเอง คนในชาติต้องเคารพนับถือ ถ้าไม่เคารพนับถือจะถูกตราหน้าว่าเป็นคนไม่มีชาติ ในเรื่องประเพณีของประชาชนทุกภูมิภาค ส่วนมากจะมีขึ้นในลักษณะทำคล้ายคลึงกันบ้าง และแตกต่างกันบ้างในบางประเพณี

ศาสนา เป็นสิ่งสำคัญมากสิ่งหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการละเล่นพื้นเมืองแตกต่างกันออกไปในแต่ละท้องถิ่นหรือในแต่ละภูมิภาค สำหรับประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งที่มีความเป็นประชาธิปไตยในเรื่องการนับถือศาสนา ทำให้ประชาชนมีโอกาสนในการเลือกนับถือศาสนาที่ตนเองชอบได้อย่างอิสระ ผลของการนับถือศาสนานั้นมักมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเพณีความเชื่อ อันเป็นผลให้เกิดการละเล่นพื้นเมืองแตกต่างกันไป

ความเชื่อ เป็นเรื่องที่มีความผูกพันในวิถีชีวิตของคนไทยมานาน ความเชื่อมีผลทำให้เกิดรูปแบบของประเพณีต่างๆ อันเป็นผลต่อการละเล่นพื้นเมืองอย่างยิ่ง

ในแต่ละท้องถิ่น โดยแต่ละท้องถิ่นก็จะแตกต่างกันออกไป

ค่านิยม เรื่องของค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญขั้นมูลฐานในการทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมบุคคล เพราะพฤติกรรมหรือการแสดงออกต่างๆ ของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะค่านิยมที่ผู้นั้นมีอยู่ ค่านิยมที่เราพบในแต่ละท้องถิ่นแต่ละภาคจะมีลักษณะดังนี้

- ค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษา
- ค่านิยมเกี่ยวกับความมั่นคง
- ค่านิยมเกี่ยวกับการทำบุญ
- ค่านิยมเกี่ยวกับความสนุกสนาน
- ค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องสังคม
- ค่านิยมเกี่ยวกับการรักถิ่นฐานหรือรักญาติพี่น้อง
- ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูรู้คุณ
- ลักษณะการละเล่นพื้นเมืองของแต่ละภาค

ภาคกลาง

การละเล่นพื้นเมืองส่วนมากจะออกมาในรูปแบบของเพลงพื้นเมือง ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

เพลงที่นิยมเล่นในน้ำ ได้แก่ เพลงเรือ เพลงหน้าผา เพลงเครื่องทอง และเพลงร่ายพรวรรษา ฯลฯ

เพลงที่นิยมเล่นในหน้าเกี่ยวข้าว นวดข้าว ได้แก่ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงสงพาง เพลงโกล เพลงพวนพาง เพลงสงค่อลำพวน และเพลงชักกระดาน ฯลฯ

เพลงที่นิยมเล่นในหน้าสงกรานต์ และใกล้เคียง ได้แก่ เพลงพืชม้วน เพลงพวงมาลัย เพลงสงกรานต์ (ตั้งขึ้นพิเศษ) เพลงยั่ว เพลงระบำบ้านไร่ เพลงข้าเจ้าหงส์ เพลงเหย่ย เพลงคล้องช้าง เพลงข้าเจ้าโลม เพลงฮินเลเล เพลงกรุ่น เพลงชักเย่อ เพลงเข้าผี เพลงแห่นางแมว เพลงใจหวัง และเพลงบวชนาค ฯลฯ

เพลงที่นิยมร้องทั่วไปไม่จำกัดเทศกาล ได้แก่ เพลงเทพทอง เพลงปรบไก่ เพลงไก่ป่า เพลงพาดควาย เพลงขอทาน เพลงฉ่อย เพลงทรงเครื่อง ลำตัด เพลงระบำบ้านนา เพลงแอ่วเคล็ดขอส และเพลงอีแซว ฯลฯ ส่วนการละเล่นพื้นเมืองในรูปแบบของการแสดงพื้นเมืองของภาคกลาง ได้แก่ รำโทน รำเถิดเทิง รำวง และระบำต่างๆ ที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ในแต่ละสถานที่

ภาคเหนือ

การละเล่นพื้นเมืองของภาคเหนือในรูปแบบของเพลงพื้นเมืองนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

บทขับขานของพระภิกษุในพิธีกรรมทางพุทธ

ศาสนา (ซึ่งผสมผสานกับพราหมณ์ และผี) เช่น เทศน์ อือลำน่า ไสกาพย์ สวด ทั้ง 4 อย่างนี้ถือเป็นบทเพลงที่ศักดิ์สิทธิ์ใช้ในพิธีกรรมโดยตรง มิได้นำมาขับร้องกันเล่นๆ

บทขับร้องของประชาชนชาวบ้านทั่วไป เช่น คำ (ซ้ำ) จ้อย (ช้อย)

การละเล่นพื้นเมืองของภาคเหนือในรูปแบบของการแสดงพื้นเมือง ซึ่งมักเกี่ยวกับการฟ้อนหรือการรำรำนั้น แบ่ง 5 ประเภทคือ

ฟ้อนที่สืบเนื่องมาจากการนับถือผี เป็นการฟ้อนที่เกี่ยวกับความเชื่อ และพิธีกรรม นับเป็นการฟ้อนที่เก่าแก่มาช้านาน ได้แก่ ฟ้อนผีมดผีเม้ง ฟ้อนผีบ้านผีเมือง ฯลฯ

ฟ้อนแบบเมือง เป็นศิลปะการฟ้อนที่มีลีลาแสดงลักษณะเป็นแบบฉบับของคนเมืองหรือ “ชาวไทยยวน” (ซึ่งเป็นกลุ่มชนกลุ่มใหญ่ที่อาศัยอยู่เป็นปึกแผ่นในแคว้นแคว้นที่เรียกว่า “ลานนา”) ได้แก่ ฟ้อนเล็บ ฟ้อนเทียน ฟ้อนเจิง ตบมะผาบ ฟ้อนดาบ ตีกลองสะบัดชัย และฟ้อนสาวไหม ฯลฯ

ฟ้อนแบบม่าน คำว่า “ม่าน” ในภาษาลานนา

หมายถึง “พม่า” การฟ้อนประเภทนี้เป็นการผสมผสานกันระหว่างศิลปะการฟ้อนของพม่ากับของไทยลานนา ได้แก่ ฟ้อนม่านม้ายี่เยงตา ฯลฯ

ฟ้อนแบบเงี้ยวหรือแบบไทยใหญ่ เป็นการฟ้อนตลอดจนการแสดงที่ได้รับอิทธิพลหรือต้นเค้ามาจากศิลปะการแสดงของชาวไทยใหญ่ ได้แก่ เล่นโต กิ่งกะหว่า (กินนรา) หรือฟ้อนนางนำ กำเบ้อคง มอเงิง ฟ้อนไต (ไทยใหญ่) และฟ้อนเงี้ยว ฯลฯ

ฟ้อนที่ปรากฏในบทละคร การฟ้อนประเภทนี้เป็นการฟ้อนที่มีผู้คิดสร้างสรรค์ขึ้นในการแสดงละครพันทาง ซึ่งนิยมกันในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้แก่ ฟ้อนลาวแพน ฟ้อนม่านมกคล ฟ้อนรัก และฟ้อนลาวดวงเดือน ฯลฯ

ภาคใต้

การละเล่นพื้นเมือง ของภาคใต้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

แบ่งตามรูปแบบการเล่น แยกออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

เพลงพื้นเมือง แบ่งตามโอกาสที่เล่นได้เป็น 2 ชนิด คือ เพลงที่ใช้เล่นตามฤดูกาลหรือเทศกาล ได้แก่ เพลงเรือ เพลงลา เพลงบอก สวดมาลัย เพลงกล่อมทารก และคำตัก ฯลฯ และเพลงที่ใช้เล่นได้ทุกโอกาส ได้แก่ เพลงต้นหยงหรือหล่อแห้ง และลิเกฮูลู ฯลฯ

ระบำพื้นเมืองที่ไม่สามารถแยกประเภทได้มีหลายชนิด แต่ที่รู้จักกันทั่วไป ได้แก่ ร่องเง้ง ชัมเป้ง ดาระ และล๊ะ (หรือล๊ะ) ฯลฯ

ละครชาวบ้านที่ไม่สามารถจำแนกออกได้ ที่รู้จักทั่วไป ได้แก่ หนังตะลุง วายังเชียม มโนห์รา มะโย่ง และลิเกป่า ฯลฯ

แบ่งตามกลุ่มชนผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรม แยกเป็น 3 ลักษณะ คือ

การละเล่นที่นิยมกันในกลุ่มไทยพุทธ ได้แก่ กาหลอ คำตัก เพลงกล่อมทารก เพลงเรือ เพลงนา สวดมาลัย โต๊ะครีမ် หนังตะลุง และมโนห์รา ฯลฯ

การละเล่นที่นิยมกันในกลุ่มไทยมุสลิม ได้แก่ ลิเกฮูลู เพลงต้นหยง ร่องเง้ง ชัมเป้ง ดาระ และวายังเชียม ฯลฯ

การละเล่นที่นิยมกันในกลุ่มไทยพุทธ และไทยมุสลิม ได้แก่ ลิเกป่า

ภาคอีสาน

ภาคอีสานหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถแบ่งเรื่องการละเล่นพื้นเมืองได้ เป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มอีสานเหนือ ซึ่งสืบทอดวัฒนธรรมมาจากกลุ่มวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขง ที่เรียกว่า กลุ่มไทยลาว หรือกลุ่มหมอลำ หมอแคน ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่มีมากที่สุดในภาคอีสาน

กลุ่มอีสานใต้ แบ่งออกได้อีก 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่สืบทอดวัฒนธรรมเขมร - ส่วย หรือที่เรียกว่า “กลุ่มเจียง - กันตริ้ม”

กลุ่มวัฒนธรรมโคราช หรือที่เรียกว่า “กลุ่มเพลงโคราช”

ถ้าพิจารณาถึงประเภทของเพลงพื้นเมืองอีสาน โดยยึดหลักเวลา และโอกาสในการขับร้องเป็นหลัก สามารถแบ่งออกได้ 2 กลุ่ม คือ

เพลงพิธีกรรม

กลุ่มอีสานเหนือ ได้แก่ การลำพระเวสหรือการเทศน์มหาชาติ การแห่ต่างๆ การลำผีฟ้ารักษาคนป่วย การสวดสรวงภุมมะ และการสวดขวัญในโอกาสต่างๆ ฯลฯ

กลุ่มอีสานใต้ ได้แก่ เรือมมมัต เป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งของชาวสุรินทร์ ซึ่งมีความเชื่อมาแต่โบราณว่า “เรือมมมัต” จะช่วยให้คนที่กำลังเจ็บไข้ได้ป่วยมีอาการทุเลาลงได้ ผู้เล่นไม่จำกัดจำนวน แต่จะต้องมีหัวหน้าหรือครุมนมมัตอาวสุทำหน้าที่เป็นผู้นำพิธีต่างๆ และเป็นผู้รำดาบไล่ฟันผีหรือเสนียดจัญไรทั้งปวง

เพลงร้องเพื่อความสนุกสนาน

กลุ่มอีสานเหนือ ได้แก่ หมอลำ ซึ่งแบ่งได้ 5 ชนิด คือ หมอลำพื้น หมอลำกลอน หมอลำหมู่ หมอลำเพลิน หมอลำผีฟ้า

กลุ่มอีสานใต้ ได้แก่ กันตริ้ม เจียง เพลงโคราช

ปัจจุบันมีการแสดงชุดใหม่ที่สถาบันต่างๆ ของ

ภาคอีสานแต่ละกลุ่มได้ประดิษฐ์การฟ้อนรำขึ้นใหม่ ทำให้มีผู้แบ่งศิลปะการฟ้อนทั้งชุดเก่า และชุดใหม่ที่ปรากฏอยู่ของภาคอีสานออกเป็น 8 กลุ่มใหญ่ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะออกมาในรูปของการแสดงพื้นเมือง ได้แก่

การฟ้อนเลียนกริยาอาการของสัตว์ เช่น กระโนบ ดึงตึง แมงตบเต่า และกบกินเดือน ฯลฯ

การฟ้อนชุดโบราณคดี เช่น ระเบียบบ้านเชียง รำศรีโคตรบูรณ์ ระเบียบพนมรุ้ง และระเบียบจำปาศรี

การฟ้อนประกอบทำนองลำนำ เช่น ฟ้อนคอนสวรรค์ รำดังหวาย เซิ้งสาละวัน และเซิ้งมหาชัย

การฟ้อนชุดชุมนุมเผ่าต่างๆ ญไท 3 เผ่า คือ เผ่าไท ภูพาน รวมเผ่าไทยบุรีรัมย์ และเผ่าไทยโคราช

การฟ้อนเนื่องมาจากวรรณกรรม เช่น มโนห์รา เล่นน้ำ

การฟ้อนเช่นสรวงบูชา เช่น ฟ้อนญไท แสกเด่น สาก ไล่ทั้งบั้ง เซิ้งผีหม้อ ฟ้อนผีฟ้า ฟ้อนไทดำ เรือมบัลโจล ฟ้อนแถบลาน รำบายศรี เรือมมมัวต เซิ้งบั้งไฟ เซิ้งนางดัง รำดังครกดังสาก และเซิ้งเซียงซ้อง ฯลฯ

การฟ้อนศิลปะอาชีพ เช่น รำดำหูกผูกขิก ฟ้อนทอ เลื้อบ้านแพง เรือมกลอเตียล (ระบำเลื้อ) เซิ้งสาวย้อย ตำสาด รำปั้นหม้อ รำเซินฝาย เซิ้งสาวไหม รำแพรวา เซิ้งข้าวปุ้น รำบ้านประโคน เซิ้งปลาจ่อม เซิ้งแห่ไข่มดแดง และเรือมศรีผไทสมันต์ ฯลฯ

การฟ้อนเพื่อความสนุกสนานรื่นเริง เช่น เซิ้งแคน ฟ้อนชุดเล่นสาว เป้าแคน รำโป่งกลาง ฟ้อนกลองตุ้ม เซิ้งกะโป้ เซิ้งทำนา เซิ้งสวิง เซิ้งกะหยั้ รำโก้ยมือ รำกลองยาว อีสาน ระเบียบโคราชประยุกต์ เรือมอันแดร เรือมขันตรูจน์ เรือมตลอก (ระบำกะลา) และเรือมจับกรับ ฯลฯ

“นิยามคำสำคัญทางกฎหมาย”

ท่านผู้อ่านที่เคารพ ฉบับนี้ขอแนะนำ “นิยามคำสำคัญทางกฎหมาย” ครับ

นิยามคำสำคัญทางกฎหมายที่ปรากฏนี้ ได้ประมวลมาจากหลักกฎหมายข้าราชการพลเรือน กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(1) “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินการของรัฐตามกฎหมายและได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สินลงลงทุนจากรัฐ

(2) “ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณในกระทรวง กรมฝ่ายพลเรือน

(3) “ข้าราชการฝ่ายพลเรือน” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน และข้าราชการอื่นในกระทรวง กรมฝ่ายพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภะนั้น

(4) “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

(5) “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ทบวงหรือกระทรวง สำหรับข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งบัญชาการเหล่าทัพ หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุด สำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่กฎหมายอื่นบัญญัติ

(6) “โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(7) “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(8) “ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

(9) “การกระทำ” ให้ความหมายรวมถึงการให้เกิดผลอันหนึ่งอันใดขึ้นโดยงดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผลนั้นด้วย

(10) “การกระทำโดยเจตนา” หมายความว่า กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น

(11) “กระทำโดยประมาท” หมายความว่า กระทำความผิดมิใช่โดยเจตนาแต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้แต่หาได้ใช้เพียงพอไม่

(12) “การปฏิบัติ” หมายความว่า การกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เจ้าพนักงานตำรวจทำการสอบสวนผู้ต้องหา ผู้ต้องหาไม่ยอมรับสารภาพ ตำรวจจึงใช้กำลังชกต่อยให้รับสารภาพ เป็นต้น

(13) “ละเว้นปฏิบัติ” หมายความว่า การงดเว้นกระทำการ เช่น เจ้าพนักงานตำรวจละเว้นไม่จับคนร้ายที่ลักทรัพย์ผู้เสียหายไป เป็นต้น

(14) “โดยมิชอบ” หมายความว่า โดยมิชอบด้วยหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้นั้น ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ

(15) “เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใดๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควร อันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น

(16) “การสืบสวน” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานซึ่งผู้สืบสวนได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่เพื่อที่จะทราบรายละเอียดเนื่องด้วยว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ หรือกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายหรือกระทำความผิดกฎหมายหรือไม่

(17) “การสอบสวน” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะลงโทษผู้กระทำความผิดวินัย หรือผู้กระทำความผิดกฎหมาย

(18) “ผู้สืบสวน” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่สืบสวนหาข้อเท็จจริงตามที่ผู้สั่งมอบหมาย

(19) “คณะกรรมการสอบสวน” หมายความว่า คณะบุคคลหรือคณะกรรมการ เจ้าพนักงานที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจสั่ง ให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวนทางวินัยแก่ข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย หรือทำการสอบสวนกล่าวโทษแก่ข้าราชการที่กระทำความผิดกฎหมาย

(20) “คำร้องทุกข์” หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่ามี

ผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

(21) “คำร้องเรียน” หมายความว่า กรณีบุคคลใดซึ่งอาจจะมีผู้เสียหายก็ได้ มีหนังสือหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด กล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายหรือมีผู้กระทำความผิดกฎหมายอันมีสาระสำคัญมากพอที่จะสืบสวนหาข้อเท็จจริงต่อไป

(22) “คำกล่าวโทษ” หมายความว่า การที่บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อผู้มีอำนาจสั่งหรือเจ้าหน้าที่ว่าบุคคลผู้ใดหรือไม่ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้น

(23) “ผู้สั่ง” หมายความว่า ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งมีอำนาจทำการอันเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการ

(24) “ผู้ต้องสงสัย” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือผิดวินัย แต่ยังมีได้ถูกตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย

(25) “ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้มีอำนาจตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน สั่งให้มีการสืบสวนข้อเท็จจริงโดยข้อหาว่าได้กระทำการอันมีความผิดทางวินัย

(26) “ผู้เสียหาย” หมายความว่า รัฐหรือบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้

(27) “คำสั่ง” หมายความว่า กระบวนการใดๆ ที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนได้สั่งการไม่ว่าจะได้สื่อสารด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือ

(28) “บันทึกถ้อยคำ” หมายความว่า เอกสารซึ่งบันทึกถ้อยคำของผู้ต้องสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ซึ่งได้ให้ถ้อยคำต่อผู้สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวน อันเกี่ยวแก่ข้อสงสัยหรือข้อกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย

(29) “บันทึกถ้อยคำสำนวน” หมายความว่า หนังสือใดที่ผู้สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนหรือเจ้าพนักงานจุดเป็นหลักฐานแห่งรายละเอียดทั้งหลายในการดำเนินคดีนั้น

(30) “พยานหลักฐาน” หมายความว่า พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ หรือพยานเชี่ยวชาญหรือข้อเท็จจริงใดซึ่งผู้สืบสวนสอบสวน คณะกรรมการสอบสวน ผู้ต้องสงสัย ผู้ถูกกล่าวหา พยาน ได้กล่าวอ้างและรวบรวมไว้ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนหรือพิสูจน์ข้อเท็จจริงต่อข้อกล่าวหาหรือข้อสงสัย ประกอบการพิจารณาต่อข้อกฎหมายหรือเพื่อตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยต่อไป

(31) “สิ่งของ” หมายความว่า สิ่งหาทรัพย์ใดซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ ให้รวมทั้งจดหมาย โทรเลขและเอกสารอย่างอื่นๆ

(32) “เอกสาร” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพหรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

(33) “เอกสารราชการ” หมายความว่า เอกสารซึ่งเจ้าพนักงาน ได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้นๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย

(34) “เอกสารสิทธิ” หมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

(35) “ลายมือชื่อ” หมายความว่า ความรวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือและเครื่องหมายซึ่งบุคคลลงไว้แทน ลายมือชื่อของตน

(36) “กลางคืน” หมายความว่า เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น

(37) “ที่รื้อฐาน” หมายความว่า สิ่งที่มีที่สาธารณสถานดังบัญญัติไว้ในกฎหมาย ลักษณะอาญา

(38) “ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถไฟและทางรถรางที่มีรถเดินสำหรับประชาชนโดยสารด้วย

(39) “สาธารณสถาน” หมายความว่า สถานที่ใดๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

(40) “เคสสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคน อยู่ อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วยจะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

(41) “อาวุธ” หมายความว่า สิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ

(42) “ใช้กำลังประทุษร้าย” หมายความว่า ทำการประทุษร้าย แก่กายหรือจิตใจของบุคคล ไม่ ว่าจะทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการกระทำใดๆ ซึ่งเป็นเหตุให้ บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ไม่ว่าจะใช้ยาทำให้มึนเมา สะกดจิต หรือใช้วิธีอื่นใด อันคล้ายคลึงกัน

(43) “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า

(ก) เอกสารหรือวัตถุอื่นใดไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ซึ่งจะระบุ หรือไม่ก็ตาม โดยบันทึกข้อมูลหรือรหัสไว้ด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน ซึ่งรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสดงหรือ วิธีการทางแม่เหล็กให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข รหัส หมายเลขบัตร หรือสัญลักษณ์อื่นใด ทั้งที่สามารถมองเห็นและมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

(ข) ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องมือทางตัวเลขใดๆ ที่ผู้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้ แต่มีวิธีการใช้ในงานองเดียวกับ (ก) หรือ

(ค) สิ่งอื่นใดที่ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

นายชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้การต้อนรับ “น้องนก” นพวรรณ เลิศชีวกานต์ แชมป์เยาวชนหญิงเทนนิสรายการแกรนด์สแลมวิมเบิลดัน โดยมี ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชน ร่วมให้การต้อนรับอย่างคับคั่ง เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2552 ณ ห้อง VIP1 ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประชุมและตรวจติดตามโครงการด้านการท่องเที่ยว โดย มี นายบรรหาร ศิลปอาชา ในฐานะประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการติดตามเร่งรัดพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นประธานในการประชุม เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2552 ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นายชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานการแถลงข่าว แมนนี่ ปาเกียว นักกีฬามวยสากลตำแหน่งแชมป์โลก รุ่นไลท์เวลเตอร์เวท เยือนประเทศไทย ณ ห้องพินนาเคิล โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล หลังจากนั้นได้นำคณะเข้าเยี่ยมคารวะ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ณ ห้องสีม่วง ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2552

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
Ministry of Tourism and Sports

เลขที่ 4 ถนนราชดำเนินนอก แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 โทร. 0 2283 1500 โทรสาร 0 2356 0712

www.mots.go.th